

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

**18–19 травня 2017 року
м. Тернопіль**

**У двох томах
ТОМ 2**

**Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2017**

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ (Тернопіль, 18–19 трав. 2017 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2017. – Т. 2. – 392 с.

Основна частина. Метою даної публікації є вивчення можливості використання симуляційних технологій навчання під час занять зі студентами при підготовці з дисципліни «Акушерство та гінекологія».

Перед проведенням тренінгів на симуляторах нами проведено опитування студентів, щоб визначити основні причини, які заважають їм працювати з реальними пацієнтами. Відповіді були наступними: неможливість встановити контакт з пацієнткою (61% англомовних студентів); страх виконати маніпуляцію на реальному пацієнта (76%); страх неправильних питань, висновків (48%); страх можливості нашкодити пацієнтці (32%); страх опинитися «один на один» з проблемою (27%); страх здатися пацієнтці некомпетентним (18%). Крім того, поряд з недостатньою практичною і теоретичною підготовкою в половині випадків має місце психологічний блок спілкування з пацієнткою. Невпевненість в знаннях і діях знижує мотивацію студента до навчання.

Робота в симуляційному центрі дозволило студентам відпрацювати різні прийоми, вживані в акушерстві та гінекології, а також клінічні сценарії, що імітують фізіологічні та патологічні пологи. Студенти змогли освоїти такі практичні навички: проведення зовнішнього та внутрішнього акушерського досліджень, вислуховування серцебиття плода, біомеханізм пологів при передньому, задньому потиличному передлежаннях, тазових передлежаннях; надання допомоги при дисточії плечиків, надання допомоги при акушерській кровотечі, реанімація новонародженого при асфіксії, первинний догляд за новонародженим, серцево-легенева реанімація. Щодо навичок з гінекології, то студенти мали можливість опанувати проведення бімануального гінекологічного дослідження, огляд шийки матки в дзеркалах, взяття мазків для бактеріоскопічного та цитологічного досліджень. За безпосередньої участі і контролю викладача кожен студент мав можливість послідовно відпрацювати необхідні навички, алгоритм дій. У сприятливій психологічній обстановці обговорювалася кожна дія студента. При бажанні студента повторити сценарій правильно, йому надавалася така можливість (з метою закріплення позитивного досвіду). Всі навчаються впоралися з освоєнням практичних навичок.

З метою інтенсифікації та підвищення якості освітнього процесу в навчання були включені ситуаційні задачі, складені сценарії симуляційних ігор, що моделюють акушерські та гінекологічні клінічні ситуації. Оцінка ефективності теоретичного та практичного блоків проводилась шляхом повторного тестування студентів в on-line режимі на планшеті. Повторне анкетування, проведене після закінчення тренінгів, наочно показало перевагу симуляційного навчання студентів. У студентів формуються: емоційне задоволення (95%); розуміння досліджуваного матеріалу (90%); впевненість в собі (82%); бажання працювати з реальними пацієнтами (72%); можливість виправити допущену помилку без шкоди для пацієнтки (46%); перемога над собою (38%).

Висновки. Застосування в підготовці студентів симуляційного навчання дозволяє закріпити отримані ним знання, відпрацювати практичні навички, комунікацію і командну гру. Одночасне використання симуляційного навчання, інтерактивного та дистанційних видів засвоєння матеріалу значно збільшує ефективність освітнього процесу, що в свою чергу призводить до формування стійких, професійних компетенцій.

Література.

1. Використання методик стимуляційного навчання у підвищенні професійної компетенції лікарів та парамедиків на кафедрах ДЗ «ЗМАПО МОЗ України» / О.С. Никоненко, С.Д. Шаповал, С.М. Дмитрієва, Т.О. Грицун // Медична освіта. – 2016. – № 2. – С. 120–123.
2. Муравьев К.А. Симуляционное обучение в медицинском образовании – переломный момент / К.А. Муравьев, А.Б. Ходжаян, С.В. Рой // Фундаментальные исследования. – 2011. – № 10(3). – С. 534–537.
3. Пахомова Ю.В. Роль симуляционного обучения в системе непрерывного медицинского профессионального образования / Ю. В. Пахомова, Н. Б. Захарова // Медицина и образование в Сибири. – 2013. – №. 4. – Режим доступа: <http://ngmu.ru/cozo/mos/article/pdf.php?id=1107>.
4. Симуляційне навчання в медицині: міжнародний та вітчизняний досвід / В.В. Артємоенко, С.С. Семченко, О.С. Єгоренко та ін. // Одеський медичний журнал. – 2015. – № 6. – С. 67–74.

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «КЛІНІЧНА ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»

Г. Г. Луньова, О. А. Олійник, О. П. Завадецька, Т. Т. Федорова, Г. М. Ліпкан, Є. О. Кривенко

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, М. Київ

Вступ. Встановлено, що 70% всіх медичних рішень приймається на основі даних та інформації, що надаються лабораторною медициною. Ця клінічна спеціальність лежить в основі розуміння здоров'я та хвороб в сучасній медицині [6,7]. Зростання кількості наукових розробок, технологічних досягнень потребує підвищення базового рівня знань та навичок практикуючих фахівців в цій галузі. Центральне місце в підготовці кваліфікованих професійно компетентних спеціалістів, здатних застосувати свої теоретичні і практичні знання, займає навчальна програма, мета якої створити умови при навчанні для розвитку у слухачів широкого спектру професійних компетенцій і закріплення отриманих практичних навичок. [2,4,5]. Тому

з метою реалізації нових загально освітнянських стандартів актуалізується впровадження в навчальний процес технологій симуляційного навчання. Симуляційний центр дозволяє запропонувати спеціалістам можливість розвитку, підтримки та покращання професійних здібностей в штучно створеному середовищі для практичної підготовки, а також за рахунок здачі екзамену з практичних навичок підвищити і оцінити рівень кваліфікації фахівців з лабораторної медицини.

Основна частина. Навчання сучасних спеціалістів в Україні проводиться з урахуванням міжнародних освітнянських стандартів в галузі лабораторної медицини, з використанням клінічного менеджменту на основі доказової

медицини у відповідності до протоколів та стандартів в клінічній лабораторній діагностиці, проведенням оцінки, контролю і менеджменту якості. Тому кафедрою клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л. Шупика створена нова програма інтернату з спеціальності «Лабораторна діагностика» на базі Європейських освітніх стандартів за фахом «Лабораторна медицина» (The EC4 European Syllabus for Post-Graduate Training in Clinical Chemistry and Laboratory Medicine: version 4 – 2012). [2,5] Згідно цієї програми при підготовці лікарів-інтернів, формуванні професійних компетенцій майбутніх спеціалістів, особливе значення має відпрацювання практичних навичок з використанням сучасного лабораторного обладнання та високотехнічного устаткування. Але в державних лабораторіях лікувально-профілактичних закладів, де використовують окрім сучасних методів лабораторних досліджень й застарілі, рутинні, не має умов для навчання великих груп слухачів. Ось чому виникла необхідність створення спеціальних симуляційних центрів, де можливо проводити заняття по закріпленню теоретичних знань та практичних навичок за різними темами. [3,1].

В НМАПО імені П.Л. Шупика з метою забезпечення високого рівня засвоєння професійних практичних навичок лікарів-фахівців створено симуляційний центр, в складі якого є симуляційний кабінет з лабораторної медицини.

Кабінет містить сучасне обладнання для визначення різних клініко-біохімічних показників в організмі пацієнта (гематологічний аналізатор BC-3000 Plus, біохімічний автоматичний аналізатор BS-200, напівавтоматичний біохімічний аналізатор BA – 88A, аналізатор сечі, імуноферментний аналізатор з рідером MR – 96A), де лікарі – інтерни, а також слухачі циклів ПАЦ, ТУ, спеціалізації з клінічної лабораторної діагностики та клінічної біохімії мають можливість самостійно провести лабораторне дослідження тих чи інших показників різних видів обмінів речовин, визначити попередній лабораторний діагноз, а при необхідності провести диференційну діагностику патологічного стану. Такий підхід до навчання дозволить слухачам не тільки самостійно за допомогою сучасного обладнання впроваджувати нові технології лабораторних досліджень, але й аналізувати отримані результати.

Симуляційний кабінет може використовуватись для прийому екзаменів з практичних навичок. Окрім цього, в

кабінеті можуть проводитися наукові лабораторні дослідження клінічними ординаторами та аспірантами кафедри.

Висновки. Створення симуляційного кабінету з лабораторної медицини дало можливість надати належні умови лікарям-інтернам та слухачам циклу спеціалізації для опрацювання практичних навичок ще до початку самостійної роботи, а після закінчення навчання працювати на робочому місці, вміло використовуючи сучасне лабораторне високотехнологічне обладнання.

Література.

1. Можливості покращення підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Лабораторна діагностика» / Луцьова Г.Г., Федорова Т.Т., Завадецька О.П., Погоріла Л.І., Олійник О.А. // Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П.Л. Шупика». – Київ. – 2014. – Кн.1 – С. 614-618.

2. Стратегія підготовки спеціалістів з лабораторної медицини в Україні / Луцьова Г.Г., Олійник О.А., Завадецька О.П., Сергієнко Л.І., Федорова Т.Т. Кривенко Є.О., // Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П.Л. Шупика». – Київ. – 2015. – Кн.- с.

3. Сучасні вимоги до підготовки фахівців з лабораторної медицини/ Луцьова Г.Г., Олійник О.А., Сергієнко Л.І., Завадецька О.П., Федорова Т.Т. Кривенко Є.О. // Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти», м.Тернопіль, 2016р , с. 207-208

4. Опыт формирования института резидентуры в США и Европе / Луцьова А.Г., Погорелая Л.И., Завадецькая Е.П., Олейник Е.А. // Лабораторная диагностика. Восточная Европа.– 2013.– № 3. – С. 6-9.

5. Hallworth M. The «70% claim»: what is evidence base? Ann Clin Biochem 2011; 48: 487-8

6. Education of medical biochemists in Bosnia and Herzegovina / Mira Winterhalter-Jadric, Adlija Causevic, Radivoj [et al.] // Biochemia Medica. – 2011. – № 21 (1). – P. 12–14.

7. Clinical chemistry and laboratory medicine in Croatia: regulation of the profession / Ana-Maria Simundic, Elizabeta Topic, Dubravka Svoriscec [et al.] // Biochemia Medica. –2011. – № 1 (1). – P. 15–21.

УДК 378.14:371.694:618.2

СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ЯКІСНО НОВИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ АКУШЕРСТВА

Л. М. Маланчук, З. М. Кучма, І. М. Маланчин, Л. Є. Лymar, О. А. Франчук, Л. О. Краснянська, В. М. Мартинюк
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

SIMULATIVE TRAINING – A NEW APPROACH TO THE STUDY OF STUDENTS OF OBSTETRICS

L. M. Malanchuk, Z. M. Kuchma, I. M. Malanchyn, L. Ye. Lymar, O. A. Franchuk, L. O. Krasnyanska, V. M. Martynyuk
SHEI «Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine»

У статті висвітлено підходи до симуляційного навчання при вивченні студентами У та УІ курсів предмету «Акушерство та гінекологія». Показана роль сучасних манекенів у відпрацюванні студентами практичних навичок з акушерства, які можуть зустрітись у майбутній практичній діяльності

лікаря. Підкреслена роль викладача у формуванні завдань, можливість самостійно зробити аналіз виконання їх кожним студентом, а також оцінити його роботу іншими студентами.

Ключові слова: симуляційне навчання, практичні навички, аналіз виконання завдань.